

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 53.

V Ljubljani, v ponedeljek 7. marca 1887.

Letnik XV.

Bolgarski upor.

O najnovejšem bolgarskem nporu so sporočila tako različna in dostikrat tolikanj nasprotna, da človek že komaj vé ločiti resnico od laži, izmišljene dogodbe od dejanskih dogodkov. Niti o tem se novice ne vjemajo natanko, kako se je upor pričel, vendar povemo, kar in kolikor je mogoče iz časnikov spoznati.

Resnično je, da je policijska oblast že več časa bila na sledu zaroti, iz ktere je sedaj svignil uporni plamen. Zarotniki so nameravali 3. marca, t. j. na dan obletnice sklepanja sv. Štefanskega miru, rabuko napraviti, kar se jim je tudi posrečilo, če tudi je začetku tako hitro sledil zaslužen konec. Pred vsem hotli so se polastiti trdnjav Ruščuka in Silistrije, za kar ni bilo nikakega posebnega napora treba, ker so malovredne častnike omenjenih posadek takoj dobili na svojo stran. Bolgarski, na Rumunskem kot ubežniki živeči častniki pregovorili so prijaznega jim vojaškega zapovednika Silisterskega, kapitana Krestovega, da naj bi se jim s svojimi ljudmi pridružil. Mož iz začetka ni imel nič pravega poguma, ker ni imel več vojakov na razpolaganje, kakor le poldrugi batalijon pešcev, častnikov pa veliko o kakem uporu niti slišati ni hotlo.

Voditelja zarote sta bila bivša vojaška častnika major Grujev in pa stotnik Benderev, njima se je pridružilo več nezadovoljnežev, ktere je tuji denar v žepu pekel in k revoluciji gnal. Vsi skupaj napravili so potem pod vodstvom omenjenih častnikov napad na Silistrijo. Ker je bila posadka kolikor toliko v vsem podučena, se je po kratkem, bolj navidezem, kakor resničnem boju — podala. Benderev je povsod ljudi navduševal za upor, obljubovaje jim z ruskimi agenti vred, da Rusija ne bo nikdar dopustila, da bi se kteremu, kdor bi se sedaj upora vdeležil, le las na glavi zaradi tega skrivil. Kako je mož z Rusi vred lagal, pokazalo se je le prekmalo, kajti skoraj vsi vjeti uporni častniki so bili k smrti obsojeni.

Ko je vlada zvedela, kaj se v Silistriji godi, poslala je takoj iz Ruščuka in drugih bližnjih

posadk vojakov pred Silistrijo. To so pa ravno uporniki nameravali, kajti njih namen je bil: kolikor moč posadke v Varni, Šumli in Ruščuku oslabeti, da bi se potem tudi ondi lahko razvil rudeči prapor revolucije. Kakor hitro je iz Ruščuka oddelek vojakov, ki je bil v Silistrijo odpravljen, odšel, jele so drugo jutro, dne 2. marca, na vse zgodaj v Ruščuku puške pokati. Ceste in ulice, po kterih se pride k prefekturi, obstopili so vojaki in niso nobene pustili ne notri, ne venkaj. Živa duša ni vedela, kaj upor pomeni. Ko se je dan naredil, opazili so še le ljudje, kterim je bilo mogoče iz mesta na višave se podati, da je vojaštvo, kar ga je v posadki ostalo, razdeljeno na dva tabora, ki drug na drugega streljata. Dve ondi ostali kompaniji saperjev bili ste z ustaši sporazumljeni, in ste se takoj po odhodu družih vojakov v Silistrijo — dvignili proti vladarstvu; obkolili ste brzjavni urad, prefekta in vojaške zapovednike ste vjeli in zaprli, ostali del posadke hotli ste pa s puško prisiliti, da naj se jima podvrže. Kaj je bilo storiti drugega, kakor črno vojsko sklicati, ktera se je res že do opoldne zbrala in je takoj na vse pretege klestiti jela. Tem možem se je zahvaliti, da Ruščuk ni prišel ustašem v oblast. Ob pouličnem boju nastal je med uporniki grozen strah, ki je bil tem večji, čem huje je črna vojska za upornimi vojaki pritiskala, kterim naposled ni drugega kazalo, kakor bežati, kamor je kdo vedel in znal. Kolovodje so že ob pravem času za varnost svoje kože skrbeli. Pripraviti so si dali barko, v ktere so v naglici poskakali in hajd na drugo, na rumunsko stran preko Dunava. Že je bilo vse v varnosti videti, kajti privesljali so že nekako na sredo veletoka, kar na bolgarski strani begune zapazijo ter jim takoj nekaj pozdravov iz pušk pošlejo. Tudi mali vladni parnik, ki je bil pred Ruščukom čez zimo, napoti se takoj za beguni in jih — vjame. Bili so bivši podpolkovnik in prejšnji brigadnik Filov, kapitan Uzurov in Bolmann, ravnatelj topniškega arzenala Celengrov, štirje drugi častniki in petero civilistov, bolj ruskih, nego Kaulbars sam.

Podpolkovnik Filov, kapitan Usurov in za-

povednik saperjev so vsi hudo ranjeni, o čemur se jim pa ne bo pritožiti, kajti dobili so, česar so iskali. Med beguni je bil tudi vojni prokurator. Ko je mož videl, da bodo vjeti, se je tako prestrašil, da ga je mrtvud zadel in se na mestu mrtev zgrudil. Več nego sto ljudi padlo je v nesrečnem bratskem boju v Ruščuku, med kterimi so nekteri mrtvi obležali, večina pa je bila hudo ranjenih.

Kakor v Ruščuku, prav tako godilo se je upornikom tudi v Silistriji. Dobili so, česar so iskali. Načelnik upora, Krestov, padel je smrtno zadet v veliki gnječi, ravno ko jo je hotel popihati, da bi se rešil.

Telegrami soglasno trdijo, da je v Ruščuku in v Silistriji zopet mir in red, ki ga je vlada s pomočjo zvestih prebivalcev napravila, za kar se vlada tudi jako toplo zahvaljuje vsem prebivalcem in črno-vojnikom. Zarota je imela svoje niti že po celi deželi napeljane, ktere so se v Sofiji stekale. Zarad tega je vlada v Sofiji blizo 30 oseb zaprla, med kterimi so imenitni mogotei: Karavelov, Uzapov, Cankov, Nikiforov, Sarafov, oba bivša ministra Durmov in Suknarov, predsednik macedonske zveze Rysov, kapitan Tapavičarov, in neki Makedonski. Prijeli so jih nektare kar na ulici, druge po kavarnah v Sofiji s pomočjo vladni udanih vojakov. Zarotniki niti mislili niso, da je vladi že vse ovajeno in so jako zadovoljni pri taroku sedeli ali pa okoli biljarov postajali.

Ljudi je bilo od minute do minute več po ulicah, kakor hitro se je zvedelo, da so jele slavne glave nezadovoljnežev padati v roke državni pravici. Najboljši dokaz, da je bolgarski narod popolnoma zadovoljen s sedanjo vlado, je ta, da, ko so zgoraj našete junake po ulicah ob gostonastavljenih gručah ljudi vjete gnali, niti jednega ni bilo, ki bi jih bil pomiloval, ali jim kazal le količkaj sočutja. Pač pa jim je razljuteni narod povsod očital: „Ničvredni obešenjaki, na vešali z Vami!“ „Živela bolgarska vlada!“

Jasno je, kakor na dlani, da je bila vsa stvar podkupljena, da bi s pomočjo Rusije nezadovoljneži na krmilo prišli. Rusija se je namreč izjavila, da,

LISTEK.

O Bolgarski.

(Dalje.)

Divji vojaki kralja Borisa so se spremenili v miroljubne rožarje, in ko bi hoteli iz tega sklepati na značaj Bolgara, bi se to potrjevalo, ako bi bližej z njimi občevali. V resnici je njih značaj ves miren. Prihodnost in trpežnost v delu, potrpežljivost v težjih političnih razmerah, ravnost, odkritost, priljudnost v obhoji, pristrčnost in prijateljstvo, to so najizrazitše lastnosti Bolgara. Gledé na to, da je bilo vse ljudstvo tako dolgo v sužnjem stanju, moramo reči, da ljudstvu je bil njegov značaj na srečo. Že njegov obraz kaže neko prijetno priprostost in ravnodušnost, tako, da moreš že po obrazu spoznati ter ločiti odkritosrčnega Bolgara od lokavega Grka.

Vzledno je na Bolgarskem družinsko življenje: vsi družinarji se čutijo ude ene glave, zato je bolgarska družina očakovska. Oženjeni sinovi namreč ne zapuščajo doma, ampak si napravljajo ognjišče tik očetove hiše, in delajo še dalje na njegovem

zemljišču. Ako pa sin išče po drugem potu zaslužka, to vendar s prinosi podpira občni dom, ter dobiva tudi v njem zmiraj zavetje. Taisto velja, z nekterimi omejitvami, tudi o unukih glave; večkrat se zgodi, da je v enem oplotju po dvajset in več oseb. Najstarejši člen ima naslov starešina, ter ima oblast nad vso družino. Povsod je on voditelj, skrbi za vsakega, izveduje vse potrebe, kaznuje izgrede. Naredbam njegovim se družina voljno podlaga, nepokorščina in upornost je izjema. V večji starosti more starešina svojo službo prenesti na sina. Družinarji se dobro umevajo, in tisto pregovorsko razmerje med mačuhavci in pastorkavci tukaj nima dosti mesta.

Gostoljubje je lastno vsem slovanskim rodovom, nabaja se toraj tudi pri Bolgarih. Vsled raznih žalostnih skušenj so do tujcev postali previdniši, ter se ne bojé malo skrivnih turških vohunov in unanjih ogleduhov. Kedar pa ne sumnjajo in ne skrbé, to radovoljno odpró gostu hišo in sree. Zapoved gostoljubnosti izvršujejo slovesno ponujaje kruha in soli. Tako so sprejemali v zadnji vojski n. pr. ruske čete, ktere so pozdravljali kot prijatelje in osloboditelje; znabiti da tako ni bilo povsod,

ker Rusi so se pogostoma hudo pritoževali nad bolgarsko negostljivostjo, lahko mogoče pa tudi, da so sem ter tje preveč zahtevali kar se neki zmagovalcem mogokrat premeri.

V vsaki vasi je prenočevališči za tujce, „han“ imenovano. V nasprotji z drugimi slovanskimi deželami, imenito s Poljsko, gospodarji takih krčem nikdar niso židje, ampak največkrat Bolgari, redkejši Grki ali eigani. Kadar prihaja tujec, mu hodi krčmar nasproti, handži, ter ga pozdravi: „Dobro došli!“ Nato mu pomaga z voza, ter jame skrbeti za gosta, voznika in konje. Prav tako prijazno poslučuje svoje goste pri odhodu, ter se poslovi od njih pri vratih: „Z Bogom!“

Ako pride pa imeniten gost, ali če praša celó po „kmetu“ (županu vaškemu), ali po župniku, to se takoj zbere okolu njega krdelo radovednih, ter ga ogledujejo od strani, češ, odkodi in čemu je prišel ta gospod. Večkrat ga imajo za konzula ali političnega opravnika, ki hoče skrivaj opraviti imenitne reči, Handžija obsipajo z vprašanji, a ta se ogrne s plaščem molčečnosti, in vsakemu radovednežu odgovarja diplomatično: „Bog znaje“.

Blizu krčme je zmeraj štacunica, v kteri je

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 53.

V Ljubljani, v ponedeljek 7. marca 1887.

Letnik XV.

Bolgarski upor.

O najnovejšem bolgarskem nporu so sporočila tako različna in dostikrat tolikanj nasprotna, da človek že komaj vé ločiti resnico od laži, izmišljene dogodbe od dejanskih dogodkov. Niti o tem se novice ne vjemajo natanko, kako se je upor pričel, vendar povemo, kar in kolikor je mogoče iz časnikov spoznati.

Resnično je, da je policijska oblast že več časa bila na sledu zaroti, iz ktere je sedaj švignil uporni plamen. Zarotniki so nameravali 3. marca, t. j. na dan obletnice sklepanja sv. Štefanskega miru, rabuko napraviti, kar se jim je tudi posrečilo, če tudi je začetku tako hitro sledil zaslužen konec. Pred vsem hotli so se polastiti trdnjav Ruščuka in Silistrije, za kar ni bilo nikakega posebnega napora treba, ker so malovredne častnike omenjenih posadek takoj dobili na svojo stran. Bolgarski, na Rumunskem kot ubežniki živeči častniki pregovorili so prijaznega jim vojaškega zapovednika Silisterskega, kapitana Krestovega, da naj bi se jim s svojimi ljudmi pridružil. Mož iz začetka ni imel nič pravega poguma, ker ni imel več vojakov na razpolaganje, kakor le poldrugí batalijon pešcev, častnikov pa veliko o kakem uporu niti slišati ni hotlo.

Voditelja zarote sta bila bivša vojaška častnika major Grujev in pa stotnik Benderev, njima se je pridružil več nezadovoljnežev, ktere je tuji denar v žepu pekel in k revoluciji gnal. Vsi skupaj napravili so potem pod vodstvom omenjenih častnikov napad na Silistrijo. Ker je bila posadka kolikor toliko v vsem podučena, se je po kratkem, bolj navidezem, kakor resničnem boju — podala. Benderev je povsod ljudi navduševal za upor, obljubovaje jim z ruskimi agenti vred, da Rusija ne bo nikdar dopustila, da bi se kteremu, kdor bi se sedaj upora vdeležil, le las na glavi zaradi tega skrivil. Kako je mož z Rusi vred lagal, pokazalo se je le prekmalo, kajti skoraj vsi vjeti uporni častniki so bili k smrti obsojeni.

Ko je vlada zvedela, kaj se v Silistriji godi, poslala je takoj iz Ruščuka in drugih bližnjih

posadk vojakov pred Silistrijo. To so pa ravno uporniki nameravali, kajti njih namen je bil: kolikor moč posadke v Varni, Šumli in Ruščuku oslabeti, da bi se potem tudi ondi lahko razvil rudeči prapor revolucije. Kakor hitro je iz Ruščuka oddelek vojakov, ki je bil v Silistrijo odpravljen, odšel, jele so drugo jutro, dne 2. marca, na vse zgodaj v Ruščuku puške pokati. Ceste in ulice, po kterih se pride k prefekturi, obstopili so vojaki in niso nobenega pustili ne notri, ne venkaj. Živa duša ni vedela, kaj upor pomeni. Ko se je dan naredil, opazili so še le ljudje, kterim je bilo mogoče iz mesta na višave se podati, da je vojaštvo, kar ga je v posadki ostalo, razdeljeno na dva tabora, ki drug na drugega streljata. Dve ondi ostali kompaniji saperjev bili ste z ustaši sporazumljeni, in ste se takoj po odhodu drugih vojakov v Silistrijo — dvignili proti vladarstvu; obkolili ste brzojavni urad, prefekta in vojaške zapovednike ste vjeli in zaprli, ostali del posadke hotli ste pa s puško prisiliti, da naj se jima podvrže. Kaj je bilo storiti drugega, kakor črno vojsko sklicati, ktera se je res že do popoldne zbrala in je takoj na vse pretege klestiti jela. Tem možem se je zahvaliti, da Ruščuk ni prišel ustašem v oblast. Ob pouličnem boju nastal je med uporniki grozen strah, ki je bil tem večji, čem huje je črna vojska za upornimi vojaki pritiskala, kterim naposled ni drugega kazalo, kakor bežati, kamor je kdo vedel in znal. Kolovodje so že ob pravem času za varnost svoje kože skrbeli. Pripravili so si dali barke, v ktere so v naglici poskakali in hajd na drugo, na rumunsko stran preko Dunava. Že je bilo vse v varnosti videti, kajti privesljali so že nekako na sredo veletoka, kar na bolgarski strani begune zapazijo ter jim takoj nekaj pozdravov iz pušk pošlejo. Tudi mali vladni parnik, ki je bil pred Ruščukom čez zimo, napoti se takoj za beguni in jih — vjame. Bili so bivši podpolkovnik in prejšnji brigadni Filov, kapitan Uzurov in Bolmann, ravnatelj topniškega arzenala Celengrov, štirje drugi častniki in petero civilistov, bolj ruskih, nego Kaulbars sam.

Podpolkovnik Filov, kapitan Usurov in za-

povednik saperjev so vsi hudo ranjeni, o čemur se jim pa ne bo pritožiti, kajti dobili so, česar so iskali. Med beguni je bil tudi vojni prokurator. Ko je mož videl, da bodo vjeti, se je tako prestrašil, da ga je mrtvud zadel in se na mestu mrtev zgrudil. Več nego sto ljudi padlo je v nesrečnem bratskem boju v Ruščuku, med kterimi so nekteri mrtvi obležali, večina pa je bila hudo ranjenih.

Kakor v Ruščuku, prav tako godilo se je upornikom tudi v Silistriji. Dobili so, česar so iskali. Načelnik upora, Krestov, padel je smrtno zadet v veliki gnječi, ravno ko jo je hotel popihati, da bi se rešil.

Telegrami soglasno trdijo, da je v Ruščuku in v Silistriji zopet mir in red, ki ga je vlada s pomočjo zvestih prebivalec napravila, za kar se vlada tudi jako toplo zahvaljuje vsem prebivalcem in črno-vojnikom. Zarota je imela svoje niti že po celi deželi napeljane, ktere so se v Sofiji stekale. Zarad tega je vlada v Sofiji blizo 30 oseb zaprla, med kterimi so imenitni mogotci: Karavelov, Uzapov, Cankov, Nikiforov, Sarafov, oba bivša ministra Durmov in Suknarov, predsednik macedonske zveze Rysov, kapitan Tapavičarov, in neki Makedonski. Prijeli so jih nektare kar na ulici, druge po kavarnah v Sofiji s pomočjo vladni udanih vojakov. Zarotniki niti mislili niso, da je vladi že vse ovajeno in so jako zadovoljni pri taroku sedeli ali pa okoli biljarov postajali.

Ljudi je bilo od minute do minute več po ulicah, kakor hitro se je zvedelo, da so jele slavne glave nezadovoljnežev padati v roke državni pravici. Najboljši dokaz, da je bolgarski narod popolnoma zadovoljen s sedanjo vlado, je ta, da, ko so zgoraj našteté junake po ulicah ob gostonastavljenih gručah ljudi vjete gnali, niti jednega ni bilo, ki bi jih bil pomiloval, ali jim kazal le količkaj sočutja. Pač pa jim je razljuteni narod povsod očital: „Ničvredni obešenjaki, na vešali z Vami!“ „Živela bolgarska vlada!“

Jasno je, kakor na dlani, da je bila vsa stvar podkupljena, da bi s pomočjo Rusije nezadovoljneži na krmilo prišli. Rusija se je namreč izjavila, da,

LISTEK.

O Bolgarski.

(Dalje.)

Divji vojaki kralja Borisa so se spremenili v miroljubne rožarje, in ko bi hoteli iz tega sklepati na značaj Bolgara, bi se to potrjevalo, ako bi bližej z njimi občevali. V resnici je njih značaj ves miren. Prihodnost in trpežnost v delu, potrpežljivost v težjih političnih razmerah, ravnost, odkritost, priljudnost v obhoji, prisrčnost in prijateljstvo, to so najizrazitše lastnosti Bolgara. Gledé na to, da je bilo vse ljudstvo tako dolgo v sužnjem stanju, moramo reči, da ljudstvu je bil njegov značaj na srečo. Že njegov obraz kaže neko prijetno priprostost in ravnodušnost, tako, da moreš že po obrazu spoznati ter ločiti odkritosrčnega Bolgara od lokavega Grka.

Vzgleđno je na Bolgarskem družinsko življenje: vsi družinarji se čutijo ude ene glave, zato je bolgarska družina očakovska. Oženjeni sinovi namreč ne zapuščajo doma, ampak si napravljajo ognjišče tik očetove hiše, in delajo še dalje na njegovem

zemljišču. Ako pa sin išče po drugem potu zaslužka, to vendar s prinosi podpira občni dom, ter dobiva tudi v njem zmiraj zavetje. Taisto velja, z nekterimi omejitvami, tudi o unukih glave; večkrat se zgodi, da je v enem oploju po dvajset in več oseb. Najstarejši člen ima naslov starešina, ter ima oblast nad vso družino. Povsod je on voditelj, skrbi za vsakega, izveduje vse potrebe, kaznuje izgrede. Naredbam njegovim se družina voljno podlaga, nepokorščina in upornost je izjema. V večí starosti more starešina svojo službo prenesti na sina. Družinarji se dobro umevajo, in tisto pregovorsko razmerje med mačuhavci in pastorkavci tukaj nima dosti mesta.

Gostoljubje je lastno vsem slovanskim rodovom, nahaja se toraj tudi pri Bolgarih. Vsled raznih žalostnih skušenj so do tujcev postali previdniši, ter se ne bojé malo skrivnih turških vohunov in unanjih ogleduhov. Kedar pa ne sumjajo in ne skrbé, to radovoljno odpró gostu hišo in sree. Zapoved gostoljubnosti izvršujejo slovesno ponujaje kruha in soli. Tako so sprejemali v zadnji vojski n. pr. ruske čete, ktere so pozdravljali kot prijatelje in osloboditelje; znabiti da tako ni bilo povsod,

ker Rusi so se pogostoma hudo pritoževali nad bolgarsko negostljivostjo, lahko mogoče pa tudi, da so sem ter tje preveč zahtevali kar se neki zmagovalcem mogokrat premeri.

V vsaki vasi je prenočevališči za tujce, „han“ imenovano. V nasprotji z drugimi slovanskimi deželami, imenito s Poljsko, gospodarji takih krčem nikdar niso židje, ampak največkrat Bolgari, redkejši Grki ali eigani. Kadar prihaja tujec, mu hodi krčmar nasproti, handži, ter ga pozdravi: „Dobro došli!“ Nato mu pomaga z voza, ter jame skrbeti za gosta, vznika in konje. Prav tako prijazno poslužuje svoje goste pri odhodu, ter se poslovi od njih pri vratih: „Z Bogom!“

Ako pride pa imeniten gost, ali če praša celó po „kmetu“ (županu vaškemu), ali po župniku, to se takoj zbere okolu njega krdelo radovednih, ter ga ogledujejo od strani, češ, odkodi in čemu je prišel ta gospod. Večkrat ga imajo za konzula ali političnega opravnika, ki hoče skrivaj opraviti imenitne reči, Handžija obsipajo z vprašanji, a ta se ogrne s plaščem molčečnosti, in vsakemu radovednežu odgovarja diplomatično: „Bog znaje.“

Blizu krčme je zmeraj štacunica, v kteri je

če se v 48 urah v Bolgariji revoluciji ne stare glava, bodo prišli kozaki mir delat. No, sedaj tega ne bo treba, vlada in narod sta vzajemno pokazala, da sta še vedno kos puntarjem, kateri bi radi narod in deželo izdali. V Petrogradu so že vedeli o tej revoluciji, še preden se je pričela; kajti „Journal de St. Petersburg“ je te dni pisal, da je bila nezadovoljnost na Bolgarskem že tolikošnja, da se ni dala nič več drugače odpraviti, kakor z revolucijo. Bolgarski narod je pa temu nasproti dokazal, da revolucija ni bila naravna, temveč umetno napravljena, podkupljena; če bi bila naravna, dvignili bi se bili Bolgari vsi za enega in eden za vse. Tako je bilo pa število puntarjev jako pičlo in še ti si niso nič upali brez vojaške pomoči.

Ker je pa tudi v vojaškem poslu vsak delavec svojega plačila vreden, naj konečno še dostavimo, da so ga tudi tisti načelniki upornikov že prejeli, kateri so prišli vladni oblasti v roke. Telegram iz Gjurjevega došel sporoča: Petero upornih častnikov, med temi podpolkovnik Filov, major Uzurov in kapitan ter ravnatelj topniškega arzenala Celengrov, obsojeni so bili k smrti, major izvan službe, Panov, advokat Krigajev in trgovec Cvetko pa po petnajst let v ječo. Obsodba izročila se je vladarjem v potrjenje. Kapitana Bollmanna kot ruskega podanika je zahteval nemški konzulat, da se mu izroči, ker so vsi ruski podaniki na Bolgarskem pod nemškim varstvom, kar se je tudi zgodilo. Po nekem drugem, iz Ruščuka došlem telegramu je obsojenih 15 oseb na smrt. Med temi je 9 vojakov. Petero civilistov pojde za 15 let v ječo, jeden častnik pa v trimesečni zapor. Podpolkovnika Filovega niso mogli še zaslišati, ker je prehudo ranjen. Kedaj se bode smrtna obsodba izvrševala, še ni določeno, ker so ptuji konzuli napravili korake, da se izvršitev nekoliko odloži, če bo morda mogoče med tem obsojencem v Sofiji milost sprostiti.

O pastirskem listu Linškega škofa.

Linški škof Müller pečá se v svojem poslednjem pastirskem listu med drugim tudi z narodnostnim vprašanjem in z mednarodno borbo, na kateri dandanes vsa Avstrija na vse strani boleha. „Gotovo ste že slišali ali brali, pravi škof, o narodnih borbah in bojih v naši prelepi avstrijski domovini. Oj, kako so ti boji v nasprotju s Kristusovim duhom, ki je duh miru in edinosti; kako gine po takih bojih vez ljubezni, ktera veže vse narode v katoliški cerkvi med seboj! Videti je pri vsem tem, kakor če bi bila lastna narodnost najizborniša in najboljše dobro. Kaka zmota! Narodnost in jezik sta kot zgodovinska in naravna dedščina res pomenljiva in v marsikakem oziru še celó čislanja vredna; toda neprimerno višje so duhovna čeznaravna dobra, vera in ljubezen. Nedvomljivo načelo zdrave človeške pameti je, na kterege se tudi krščanstvo vedno ozira, da se mora nižji višjemu podrejati. Kaj sledi iz tega gledé narodnosti? Prav nič drugega, kakor da se mora naravna ljubezen narodov do svojega rodú in jezika podrediti sv. veri

in nauku božjemu, ter krščanski ljubezni do bližnjega. Če se ljubezen krščanskih narodov podredi tem višjim dobrinam, prav storí, kajti s tem postane Bogu prijetna in zdrava ljubezen, na katero se opirata edinstvo in mir. Kako grozno pa je narobe, kdor stavi lastno narodnost z vso njeno pritiklino nad sv. vero in nad sv. nauk božji; kdor se za svojo narodnost do blaznosti vnema, proti pravi veri pa ostane mrzel in leden ter malomaren ali pa še celó, kdor večje slave v tem išče, da pripada tej ali oni narodnosti, kakor pa da je kristjan. Kako silno je v nasprotju s krščansko vero, kdor pri narodnih naporih brezobzirno prodira, ter pri tem le svoje koristi išče, ljubezen pa, ki smo jo dolžni drugim narodom, ob oholi samopridnosti in brezmerem povikševanju samega sebe — z nogami teptá! Naj bi se pač vsi krščanski narodi skazali, da so vredni svojega vzvišenega poklica! Naj bi jih vodila krščanska postava in naj bi jih prešinjal duh krščanstva, da bodo mirno med seboj živeli združeni v sv. veri in medsebojni ljubezni na korist svoje in večne sreče.“

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. marca.

Notranje dežele.

V hrvaškem deželnem zboru imeli so dne 5. marca svojo drugo sejo, ki se je ob 1/4 na 12 začela. Predsednik g. Mirko Hrvat objavi dva vladna predloga. Prvi se dotika petletne veljavnosti mandatov, drugi glasi se pa na podaljšanje veljavnosti postave za odpravo neodvisnosti sodnikov in porotnih sodnij za daljše tri leta. Oba predloga izročila sta se dotičnima odsekoma. Poslanec Kamenar vladi priporoča, da naj uravná vprašanje o cerkvenem patronatu. Če pojde stvar po sedanjem tiru dalje, kmalo ne bo nikogar več tukaj, ki bi skrbel za cerkve in župnije. Tu je treba nujne pomoči. Na to pride na vrsto nasvet dr. Pilepiča, da naj se predloži kraljevo lastnoročno pismo in prisega bana Hedervaryja. Na kar se oglasi poslanec Czernković rekoč: „Deželni zbor temu nasvetu ni priznal nujnosti; sploh je pa predlog sam na sebi sad nezrelega mišljenja in neznanja postave. Da bi se banova prisega predložila, pravite, da zahtevate na podlagi stare ustave, kateri se je pa leta 1848 stališče spodbilo. (Dr. Ante Starčević: Kaj pa Rauch?) Tudi o tem bom govoril. Pogodba tega ne zahteva. Tudi na Ogerskem postopa se tako gledé tega kakor pri nas. Ministerski predsednik objavi sam svoje imenovanje državnemu zboru. Rauch je sicer res v deželnem zboru prisegel, kar je storil pač le na podlagi stare ustave. Nova pogodba pa tega ne zahteva in zato sedanjemu banu ni bilo treba v deželnem zboru prisegati. Gospod Pilepič se je pač že lahko s svojo stranko sam prepričal in se bode še, da je grof Hedervary pravi hrvatski ban. Za to prosim, da se nasvet odbije.“ Na to oglasi se dr. Pilepič: „Lepa Vam hvala, da moj nasvet vendar enkrat čez dolge tri leta zagleda luč sveta. Kakor sem hripav, bom vendar-le zanj govoril. S prvega niti mislil nisem, da je tako pomenljiv. Še le referent me je o tem podučil. Moj nasvet ima namen preprečiti, da nam ne bodo madjarski najemniki in deželni načelniki arhiva v Budapešt zanesli. Banus ima dolžnost porok biti za deželne pravice. Kar skrivaj nam hočete vpeljati madjarsko državno idejo, madjarski jezik. Zdavnej je

že javna tajnost, da je banovo imenovanje madjarski pisano in da je madjarski prisegel. Prelepo je moralo biti videti, bana Jelačića prisegajočega srbskemu patrijarhu Rajačiću, ki ga je na to blagoslovil: Srb katolika! Njegovo veličanstvo je na to prisego potrdilo in deželni zbor je leta 1861 sklenil prisego te vrste tudi še na dalje pridržati. Popred predložil nam je kraljevo pismo vselej kak kraljevi komisar; tudi barona Raucha so na ta način instalirali za hrvaškega bana. On je bil ban po postavi. Tu ste sodelovali pri instalaciji krona in dežela, po nazorih sporočevalčevih pa ban ni hrvaški dostojanstvenik, temveč navaden madjarski uradnik. Če je deželni zbor tudi teh misli, potem pa le recimo: „Finis Croatiae!“ Toda: još Hrvatska ni propala, dok mi živimo!“

Ogerska delegacija dovolila je zahtevane milijone soglasno in to ne, ker si želi vojske, temveč ker si želi mir ohraniti. Grof Apponyi je rekel, da je iz besedi vojnega ministra zadosti jasno videti, da ta kreditni predlog nikakor nima takega značaja, ki bi vtegnil prebivalstvo razburjevati. Pač pa je potreben, da se Avstrija izogne vsakojakim neprilicnostim, kedar bi se morda iztok in zapad mešati jela. Tu ni nobenega izgovora in vkloniti se moramo, ako hočemo državo ohraniti. Govornik razlaga pojem obrambe takó, da se ta ne začneja še le tedaj, kedar je država že res dejanski napadena, temveč že tedaj, kedar pride naše stališče kot stališče vefesile v nevarnost. Poslanec Beöthy si je želel politične debate, da bi se bile razmere do Rusije bolj natanko v pravi luči pokazale, ker so sedaj nejasne. Državna vlada naj napravi kak odločilen korak, ki bo pospeševal samostalni razvoj balkanskih držav, ki naj bo pa tak, da Rusija ne bo mogla o njem trditi, da jo izzivamo. Nikakor si govornik tudi ne želi, da bi vlada kaj opustila, na kar jo veže dolžnost. Grof Andrassy je rekel, da sedaj ni čas za politične debate. Parlament mora odgovorno vlado podpirati, da ne zgubi v inostranstvu kredita. Delegacije imajo danes nalogo, brez ugovaranja in brez prepira dovoliti, kar država zahteva. Minister Tisza je pristavil: „Nadajmo se, da je to poslednja žrtev; če se pa motimo, bomo vedno pripravljeni, za obrambo prestola in domovine vse žrtvovati!“

Vnanje države.

Ruski vpliv na Srbskem se od dne do dne bolj čuti tako med narodom, kakor tudi med vojniki.

Turški zastopnik Riza Bey prišel je v Sofijo, kjer so ga regentje in minister zunanjih zadev sprejeli. Rekel je, da strankam svetuje tri reči. Prvič naj se sporazumejo, potem naj si sostavijo skupni načrt in tretjič naj si pa prizadevajo pridobiti rusko prijaznost s tem, da vse dovolijo, kar bo rusko samoljubje od njih tirjalo. Riza Bey tudi zahteva, da se Bolgarom dá rusk vojni minister. Kar bo še pozneje treba storiti, jim bo pa že ob pravem času naznanil. Vladarji so mu jako resnobno odgovorili, da je njihovo dosedanje zadržanje najboljši dokaz, iz kterege svet lahko sprevi, da so si do sedaj vedno vestno prizadevali Rusiji vstreči. Bolgarski agent v Carigradu je velikemu vezirju vse dovolil, kar se je le z častjo bolgarskega naroda strinjalo in kar bi bilo Bolgariji na korist. Vladarji jako cenijo dober namen Rize Beya in se bodo po njegovih nasvetih prav radi ravnali, kolikor bo namreč mogoče. Ko je Riza Bey pri ministrih opravil, kar je mislil, stopil je še okoli vseh diplomatskih agentov, ki jih imajo velosile v Sofiji. Kaj je ondi opravil, se ne vé; zgodovina o tem popolnoma molči.

Okoli otoka Helgoland, ki leži na nemškem morji nasproti ustju veletokov Weser in Laba, videli so ribiči te dni francosk vojni parnik, ki je tam okoli otoka na raznih krajih globočino morja meril. Kmaló za francoskim parnikom pripelje se rusk vojni parnik iz tistega namena in z ravno tistim

je moči dobiti vse, kar kmetič potrebuje za svoje skromne želje in potrebe. Han je ob enem tudi zbirališče veselim družbam. Zatoraj je zmeraj najti kupcev, pripovedovalcev, in takih, ki se gosté, a pijanega je redko kedaj najti.

(Dalje prih.)

Časnik v časniku.

(Dalje in konec.)

Inserati v listku! To je pa res nekaj čisto ne- navadnega! Toda, če sem že prvi del onega Graškega lista uporabil za svoj namen, moram pač tudi inserate na primeren način spraviti iz onega časnika v ta-le časnik, držeč se pravila: Kdor reče A., reči mora tudi B.

Oglasnik ima toraj danes svojo glavno besedo: Najpreje se ponuja za iztirjevalca zaostalih tirjatev v inozemstvu blagajničar, ki mora zavoljo naknadnega nezdravega podnebja takoj odpotovati. Naslov: Adijo! na odpravišstvo.

Za tem išče vratar od dobre hiše, kateri pa leži

vsled „pijanske norosti“ (po dohtarsko: delirium clemens*) (?) postrežnico, ki je krotka ter se zná tudi fino vesti. Nekaj premoženja se zahteva. Naslov na odpravišstvo.

Išče se tudi stanovanje, ki obsega 4 do 7 sob. Cena četrletna k večjemu 20 gld., kateri se bodo odrajovali točno na teden. Ker družina večji del leta „sedi“, ohranila se bo s tem hiša veliko bolj v dobrem stanu, kot bi jo mogla ktera druga stranka. Ponudbe z naslovom „seja“ na Žabjek.

Oddaja se mična vila prav zraven konjederca z razgledom na prelepo zeleni vrtni plot. Naslov na odpravišstvo.

Tisočak bi radovednež rad videl. Pred osmimi dnevi ga ne dá nazaj. Dopisi Jahaču v Benetkah.

Brez ženitvanjskih ponudb list tudi ne smé biti. Zato se želi čevljarski učenec, ki bo o Veliki noči že izučen in kteremu je že obljubljena služba cestnega pometača, poročiti z mlado, „fletno“, izobraženo gospico. Dota 30.000 gld.

*) Zavoljo pomanjkljive geografije dotičnega gospoda pijanca sem se službi odpovedal. Stavec: Pepek.

je nepogojno potrebna. Ponudbe s fotografijo vred sprejema do Velike noči „Jurček“ pri odpravišstvu.

Kdo vzame ne več popolnoma mlado vdovo z 8 otroci, izmed katerih se pa 2 že poboljšujeta v pokorilnici? Več se gleda na premoženje, kot na značaj, ker sta hišni gospodar, branjevec itd. že nesramna s svojimi tirjativami. Oglasila z naslovom „sreča“ na odpravišstvo.

Izobražena gospodičina, 52 let stara, lepa, čvrsta, izvzemši nadležno malo grbo brez hibe zraščena, lastnica 11 mačk in ene železne greblje, želi se poročiti z mladim, bogatim, zalim, muzikalično izobraženim gospodom. Plemenitaši imajo prednost. Oglašá naj se z naslovom: „enako in neenako“ poste rest.

Za skušenega svetovalca priporoča se p. n. špekulantom zeló nadarjen mož, ki je vse svoje premoženje zaigral na borzi. Naslov: „Vse je šlo rakom žvižgat“ na odpravišstvo.

Čela zadnja stran ima le en inserat z naslovom: „svarilo“.

Nek profesorjem se nazivajoči gospod Pietro Lumpaci je bil tako nesramen, da si je drznil trditi

opravkom. Helgolandski guverner je svojim prebivalcem svetoval, da naj se preskrbé le dobro z živem, ker je jelo hudo po smodniku dišati.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 3. marca. (Ne moja, ne tvoja, ampak prava naj veljá! Slomšek.) (Konec.) To pa je jako nizko ali pa satansko mišljenje! Zoprnik „Slovenec“ vprašam te: Ali ne zadostuje tvojemu verskemu čutilu, da se hudobnež kesá zlobe, da prosi milosti pri Bogu, da mu Bog v svojem usmiljenji odpusti? Ali ni zadosti tvojemu pravnemu čutilu, da je hudobneža kaznovala za to odločena gosposka? Ali ni dovolj tvojemu bratovskemu čutilu sramotni pečat, ki ga nosi zmiraj seboj nesrečnež med brati? Ali tvojemu človekoljubnemu, človeškemu čutilu ni zadosti, da je nesrečneža tako ostro zadela pravica? Kje je sedaj poglavje, na katero vedno nam kažete: poglavje o ljubezni do bližnjega, katero hočete nekako za-se, za svoj monopol imeti? Ali ne diši tako očitane po dinamitu? Ali ni tū skrit revolver, ki je skrivaj hranjen za smrtno rano svojemu bratu? Zopet mi pride na misel sv. pismo in sicer Noe in njegovi sinovi. Ti veš, kaj je eden storil, kaj druga dva s svojim očetom. Lahko se ponašaš, da, kar je storil Kam svojemu očetu, to si ti storil svojemu bratu! — Bodi ponosen na to svoje slavno delo; a jaz ti tega ponosa zaradi bratoljubja ne zavidam!

„Sicer pa ves napad diši po umazani konkurenci, ktera je nekterim gospodom glavni smoter in žal, skoro že versko načelo“ ... piše nadalje sotrudnik „Narodov“. — Konkurenci tū imenuješ; kdo pa je vzbudil to tekmovanje? Ali ne „Slov. Narod“, ki ni dovolj odločno spolnoval glasila, ki je sveto slovenskemu narodu: „Vse za vero, dom, cesarja!“ — Iz potrebe toraj so si verni rodoljubi morali osnovati list, ki je v vsakem oziru: v verskem in narodnem res glasilo naroda, kteremu piše. Konkurenci je toraj „Narod“ sam vzbudil v življenje.

Vendar menim, da to ni umazana konkurenca; tekmovati za načela, ki odločujejo srečo ali nesrečo narodovo, to vendar ni umazano? — Jaz si še „Narodovemu“ sotrudniku ne upam reči, da njegove besede diše po umazani konkurenci, da-si bi zato več pravice imel, nego li on, ker: „Česar je srce polno, usta govore“; jaz si le mislim; s temi vrsticami „Narodov“ sotrudnik odkriva svetu svoje nazore. Prosit!

Sploh pa imate gospod „Narodov“ sotrudnik preveliko skrb za „Slovenec“ obstanek; oprostite se teh skrbi, saj Vam sotrudništvo Vaše daje posla dovolj; skrb za obstanek „Slovenec“ pa le prepustite vernim in rodoljubnim Slovencem, posebno za vse dobro vneti in požrtvovalni duhovščini slovenski. Ozrite se včasih v „Danico“ in druge liste in poglejte mimogredé, kakošno je rodoljubje vernih, slovenskih rodoljubov. Glejte, kjer se toliko stori za blage namene pri svojih in pri drugih, tam je pač nepotrebna skrb, ali bo „Slovenec“ živel, ali bo poginil. Ako se bo „Slovenec“ slabo godilo, klical bo na

pomoč svoje prijatelje in upanje ima trdno, da ga prijatelji ne zapusté; ako bi se mu pa to prigodilo, dal bo „Slovenec“ napisati na svoj grob besede Windhorstove: Sovražniki me niso — a premagali in pokopali so me prijatelji! In kakor Windhorstu, tako tudi tem besedam odmevajo, vem, da glasovi cenjenih čitateljev: Ne, nikdar ne! Dokler si bodo verni, rodoljubni Slovenci svesti svojih pravih načel, dokler njih načela ne postanejo last vseh Slovencev, dotlej „Slovenec“ ne sme umolkni in tudi pozneje ne, ker kar bo sezidal, to mu bo treba ohraniti, zato bo živel „Slovenec“ pod tem ali drugim imenom (na tem nič ni), dokler bo živel verni slovenski rod!

Sotrudnik „Narodov“ omenja tudi slovenskih bogoslovcev in pravi, zakaj jim je „Narod“ prepovedan. Vidi se sotrudniku „Narodovemu“, da se zelo zanima za naše gg. bogoslovce; vidi se pa tudi, da mu je pri tem v mislih rek latinski: „Divide et impera“; toda prepozno pridete g. sotrudnik „Narodov“; Vi poznate gg. bogoslovce le od ene strani; Vi le veste, da so oni navdušeni Slovani, vneti Slovenci, sploh idejalni mladenči; to tudi mi vemo in se radujemo živahnemu gibanju, ki ga v tem oziru kažejo naši gg. bogoslovci. — Pa od druge strani se kaže, da Vi g. sotrudnik „Narodov“, ne poznate slovenskih bogoslovcev; zato Vam jaz povem: da so vsi naši gg. bogoslovci verni katoličani, da si niso duhovskega stanú izvolili le zaradi kruha, mar iz viših namenov, da vsem brez razločka blesti pred očmi Slomškova zvezda-vodnica: Vera katoliška in pa beseda materna!

Ako je toraj kdo gg. bogoslovcem „Narod“ prepovedal, je to storil v prvi vrsti „Narod“ sam, ker ne hodi vedno za to zvezdo-vodnico. — Ne trdim sicer, da goji „Narod“ očitno protiverska načela; to pa vé vsak in „Narod“ sam mi bo vesel pritrdil, da je njemu vera v politiki, sploh v javnem življenji — deveta briga, ravno opazka, o kateri govorimo, spriduče, kake nazore imajo „Narodovi“ sotrudniki ob umetnosti, s koliko ljubeznijo da so naklonjeni slovenski duhovščini; take drobtine samo pričajo, kako varno naslombo da imamo duhovniki na „Narodu“. Ne tirajte nemogočega od duhovnov: Vera Vam je deveta briga, toraj tudi vere glasitelji, in če se te Vaše ideje razširijo med narod, po čemu Slovencem še duhovnov, po čemu slovenskih bogoslovcev? — Ne mislite, da smo tako naivno-nespametni, da bi si sami sebi tla spodkopavali. — Izpolnujte naše geslo: „Vse za vero, dom in cesarja!“ — in Vaši smo vsi duhovniki in bogoslovci!

Gospod sotrudnik „Narodov“, Vi se sklicujete na odličnega duhovnika; Vi ga slušate in takoj po njegovem mnenji poveste, zakaj da je „Narod“ v semenišči prepovedan. — Lepo bi bilo, ko bi vselej tako radi ubogali nasvet duhovnikov. A to storite le takrat, kadar Vam kaže. V dokaz temu le kratko dogodbico: Ni še dolgo temu — „Narodov“ gospod vrednik bo čas najboljši določil — ko je sprejemal „Narod“ inserat, s katerim čitatelje v postnih dneh vabi na okusne klobase. To je proti cerkveni postavi; za to tega kristijan ne more potrditi, še manj pa duhovnik. To je tudi bolelo duhovnika, ki je bil „Narodu“ naročnik; on — zlata duša — hotel je to pohujšanje skrivaj odstraniti, zato piše „Narodovemu“ vredniku, naj njegove poslane vrstice zara-

čuni kakor inserat, zato naj pa vabilo na klobase med inserati opusti; pa te vrstice plemenitega duhovnika so šle v koš, vabilo na klobase postni dan pa med inserate. — To je faktum Zakaj takrat niste hoteli sklicevati se na odličnega duhovnika? Kdo je v tem slučaju dotičnemu duhovniku prepovedal podpisati „Narod“? Ali ne „Narod“ sam?

In mi smo o tem molčali zaradi mirú; a ker Vas je naša bratovska opomba zaradi olepšave pogrebni listov tako v ogenj spravila, da nam očitete vse, za kar smo in nismo odgovorni, smo si šteli v sveto delžnost, pokazati svetu, koliko spoštovanja imate Vi do cerkvenih zapovedi, koliko do njenih služabnikov in povedali, kdo da Vam med duhovniki spodbija stališče. Mi obsojamo zato Vaša načela, ker so pogubonosna za naš verni narod, Vas pa prosimo, da jih zapustite in z nami edini delujete: za vero katoliško in besedo materno!

Malo dolga je bila moja eksegeza kratkih vrstic, vendar: clara pacta, boni amici. Na vse to, kar sem pisal, oprt stavim sledeča vprašanja: 1. Kdo v tem slučaju kliče ognja in žvepla z nebes? 2. Kdo v tem slučaju govori resnico in kdo ne govori resnice? 3. Kdo dela razprtijo med brati brez potrebe? 4. Kdo izraža nazore eminentno vernega naroda slovenskega?

Na to ne odgovorim jaz in tudi „Narodov“ sotrudnik naj se ne trudi; ker: Ne moja, ne tvoja, ampak prava naj veljá! In kaj je pravo v tem slučaju: narod slovenski, to ti razsodi!

—n.

S Pivke, 3. marca. Prav pogostoma donaša „Slovenec“ vremenska poročila iz raznih krajev Slovenije. Iz vseh se razvidi, kako da že težko pričakujemo prijazne pomladi. Naš vrli prirodoslovec na Šenturški gori nam je že drugič naštel ljube oznanovke spomladanskega časa, ki prirastó na krasnem vrtu stvarjenja Božjega, da le sneg zgine in solnce zemljo par ur na dan ogreva. — Upanje imamo, da nam ne bo prijaznih pomladnic zopet sneg zagnil, kakor se je bilo s prvimi zgodilo, ki so se bile drznile strogi vladarici, mrzli zimi, segati v pravico. — Tudi pri nas na Pivki se je sneg že davno umaknil, le semtertje so ostali še precej veliki kupi, koder je namreč burja z vseh krajev sneg na kupe zmedla. Od 10. do 18. svečana je bil tak silovit snežen vihar, da ni bilo moč izpod strehe. Celó po veliki cesti je bila vožnja zaradi velikanskih zametov ustavljena, ki so se kar sproti zdaj tū zdaj drugej kopčili. Cestarji so se dva dni borili z divjo burjo in razmetavali sneg, toda ves njih trud je bil prazen, burja jim je vse sproti zametala. Vozniki so morali s ceste kreniti in po stranskih potih, njivah in travnikih iskati si prehoda memo zametov. Akoravno pa je zima pri nas zaradi osorne in mrzle burje včasih res jako huda, si jo vendar nekteri Pivčani močno želijo zaradi mnogih zaslužkov, ktere jim donaša. Žalostno so se v adventu ozirali po vodi Pivki, ki se nikakor ni hotla strditi, da bi bilo mogoče led sekati in za gotove krajcarje Tržaškim pivovarjem poslati. Burje ni bilo, zato tudi ne ledú. Toda Božični teden se je oglasila burja, mraz je začel pritiskati in ledú je bilo zadosti. Štirinajst dni je šel voz za vozom proti postajam Št. Peter in Prestranek. Kmet, ki vagon ledú naloži, dobi zanj 9 gl. 50 kr. Kdor ima svoje ljudi in dva para vprežene živine, lahko v enem dnevu dva vagona napolni in 19 gld. v žep vtakne. Mnogo jih je, ki so pri ledu sto goldinarjev in še več zaslužili, kajti oddali smo v Trst 776 vagonov ledú, nekoliko tudi v Reko in v Abacijo. Najbolje pri tej mrzli kupčiji pa naš oče župan opravi, ki ima od vsacega vagona 1 gld. plačila za svoj trud pri nadzorovanju in odajanju ledú. Za kakih 40 vagonov imamo še ledú spravljenega, če bi ga kdo potreboval. — Toda led ni edini naš zimski dobiček, tudi sneg nam daje lepe zaslužke. Kadar ga burja prav na debelo po železničnem tiru nasuje, je treba dosti rok, da ga urno spravijo v stran. Vse gre z lopatami nad sneg, da vlaki nimajo predolgih zamud. 70 kr. lopata na dan zasluži. Mrzel kruh, pa dober, kadar ni družega. V hudih zimah stane južno železnico samo razkidavanje snega do 50.000 gld. Precejšen del te svote pride na Pivko, ker burja kidačem snegá čez noč novo delo napravlja. Do 2000 gld. se je zaslužilo pri kidanju snega. Tudi zima ima toraj svojo dobro stran in burja, ki nas Pivčane prepričava, — res včasih brez vse „karijance“ — ni naša sovražnica, saj poje Pivčan:

Na Pivki je fletno,
Kjer burja pihljá,
Bolezni odnese
In zdravje nam dá.

(Konec prih.)

v nekem listu, da so moji smolin-praški narejeni kar iz dveh delov špinače in enega dela navadnega mizarskega lepa. Ob enem je oznanil vsemu svetu na bahat način svoje smrdolin-praške.

Za tako tekmovanje imam jaz pripravljeno le tiho zaničevanje, ob enem pa razglašam najnovejše svedočbe o nepresegljivosti mojih smolin-praškov, kterih ljudje ne rabijo le zoper noso-, ušeso-, in čepino-bol, zoper neumnost, budalost in norost, ampak tudi proti vsem smrtnosnim boleznim, in sicer z največjim vspehom.

Profesor Pavlo Vagabondo.

Svedočbe.

Preblagorodnemu gospodu Pavlo Vagabondo!

Moja stara mati je bila bolna za boleznijo, ki jo zdravniki navadno imenujejo „starost“. Vsa sredstva zoper to niso nič pomagala. Včeraj zvečer jej dam tri smolin-praške, po kterih se začne najpreje potiti, potem pa zaspi. Ko stopim danes zjutraj k njeni postelji, ležal je v njej pet mesecev star otrok, kterega sem le po glasu spoznal za svojo staro mater.

Proséč Vas, da to objavite, sem ves Vaš

S. Lepar.

Vaše blagorodje, gospod Pavlo Vagabondo!

Stepli smo se pri „Židani volji“ in tam so mi odtrgali obe ušesi. Kar vzamem deset smolin-praškov (to je dve merici) in — zrastla so mi štiri ušesa. Hvala Vam.

P. Retepač.

Blagi človekoljub!

Moja hiša je bila že na tem, da jo bodo podgane razrušile. K sreči izvem o Vaših praških ter jih dam sto po hiši raztrositi. Učinek je bil velikansk. Nekaj noči se je slišalo srce pretresujoče cvilenje in potem je postalo h krati vse mirno. Grem in pogledam ter vidim, da ležé vse podgane po tleh z ubitimi glavami. Revce so svoje čepinice ob tla pobutale. Še za svojo taščo mi pošljite, prosim, 101 prašek.

N. A. Dloga.

Cele „Lumpenzeitunge“ izdajatelj in odgovorni vrednik je Jože Barta. Tiskana je pa v „Gutenbergovi tiskarnici“. Na svidenje, druga številka in ob enem drugi letnik!

t. b.

Domače novice.

(Dnevni red) javni seji Ljubljanskega odbora vtorek dné 8. marca 1887 ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. — I. Naznanila prvo-sedstva. — II. Obljube meščanov. — III. Vodovodnega odseka poročilo o stanju priprav gledé mestnega vodovoda in nasvêt, da je razpisati konkurs za napravo dveh alternativnih podrobnih načrtov. — IV. Personalnega in pravnega odseka poročilo o Muhlsteinovem legatu in c. kr. deželne vlade dopisu z dné 2. maja 1886, šte. 4260. — V. Finančnega odseka poročilo o brezuspešni dražbi mestne parcele št. 99/6 v kat. občini Gradišče. — VI. Stavbinskega odseka poročilo o stavbinski črti dveh novih hiš na Vrtačah. — VII. Šolskega odseka poročilo o c. kr. vélike realke in z njo zvezane modelirske šole računu pro 1886. — Tajna seja.

(Občni zbor kranjskega obrtnega društva) bil je pod predsedstvom načelnika mestnega odbornika Klein-a, véčeraj precej številno obiskan. V začetnem ogovoru omenil je g. Klein, da je društvo kolikor toliko vendar-le za obrtništvo uspešno delovalo, ker se je doseglo, da se deželna posilna delalnica ni razširila doslej in da se ne dela več za posamezne naročnike obrtnih del in se isto več ne škoduje, ampak da se tam bodo izdelavala le dela za dobrodelne zavode. Predsednik konečno izraža menje, naj bi se udje obrtnega društva, bolj pogostoma udeleževali skupnih zborovanj društva in tako delovali za napredek obrtništva. G. Regali izreka zahvalo predsedniku g. Klein-u in tajniku g. Kunc-u za njihovo uspešno delovanje v korist obrtnikov Ljubljanskih, a s tem kar se je doseglo pri deželnem odboru ni on nikakor zadovoljen. Res, da se male stvari ne delajo več, a vélike vendar vedno še izdelujejo v posilni delalnici, posebno za bolnišnico in to je vsaj mizarjem najmanj nekoliko tisočakov škode. Ne bi govornik oporekal, da kaki revež pusti potemplati svoje čevlje v posilni delalnici, a premnogo dela se odpošilja po opraviteljnih dobrodelnih naprav v druge kraje, ktero bi se lahko v Ljubljani izvršilo in zasluzilo. Gospod Regali toraj predlaga, naj bi se napravila nova prošnja po predsedništvu na deželni odbor oziroma zbor, da se vse delo za dobrodelne zavode odpravi iz prisilne delalnice, čemur zbor pri-trdi. — V odbor se izvolijo po vsikliku zopet stari odborniki, namreč: Klein, predsednik; Filip Zupančič, podpredsednik; Matija Kunc, tajnik; Jer. Žitnik, blagajnik. Odborniki pa gg.: Förderl, Škrbine, Regali, Srečko Toman, Vinko Čamernik, Krimer, Dežman, Žagar, Petrin, Widmajer in Lasezky. Pri posameznih nasvetih pritožuje se bukvovez Novak o konkurenci „Katoliške Bukvarne“, obrtnikom, češ da se iz prižnic priporočajo le molitvene knjige po „Katoliški Bukvarni“ izdane in razpošiljane duhovnikom po deželi, kateri iste prodajajo in tako napravijo škodo knjigovezom obrtnikom, kateri ne zamorejo na sejnih nič prodati molitvenih bukvic.

Predsednik g. Klein opomni, da „Katoliška Bukvarna“ ravna popolnem postavno in ima pravico svoje knjige prodajati, komur jih hoče; če tudi je za obrtnike to žalostno, ne more se ničesar storiti proti temu. — Bukvovez Dežman pravi, da daje „Katoliška Bukvarna“ vezati nje knjige na Česko v Winterberg, ali celó na Prusko, kar nje voditelj, rodod Prus, priporoča. Duhovščina, ki ne plačuje nobenega davka za prodajo knjig, pa potem iste razpečava. — G. Kunc osvetluje konkurencio židov, posebno Neumann-a v Ljubljani. Po prejšnji postavi smel je samo oblačila prodajati, sedaj pa po posebni tablici v oknji naznanja, da jemlje tudi mero in napravi obleko po meri in to pravico je ministerstvo tako zvanim konfekcionarjem priznalo, toraj je slabše po novi obrtni postavi, kakor prej. Tudi duhovščina baje podpira žide in pri njih kupuje. Tudi toži, da vojaški krojač tukajšnji izdeluje za civilne osebe obleko in to z vojaškimi delavci. Predsednik g. Klein opomni, da bi o tej zadevi zamogle dosti storiti obrtniške zadrage, a žalibog ni jedna ni ustanovljena v Ljubljani.

G. Regali pa označuje obrtniške zadrage za jako škodljive, ker skrbje le za delavce, ne za mojstre tudi. Dobro da se niso ustanovile vsaj za so itak le na korist „Gewerbe inspektorjev“ ki imajo plače po 8000 do 10.000 glđ. na leto. Dotični referent na rotovžu tudi pravi, da ne razume obrtniške zadrage; vlada pa da njih baje neče, ker ne potrdi

nobenih pravil. Le če bodo s policajem gnali obrtnike na rotovž, bodo šli ustanovljat zadrage.

Predsednik Klein opomni, da kar hočejo zadrage doseči, to imajo, kar se tiče podpor delavcev in gospodarjev vzajemno tiskarji že mnogo desetletij in na njih korist, in tako bi se dala tudi obrtna posta, ker je pomanjkljiva, še spremeniti, da bi bila občevspešna. Potem se je razgovarjalo o obrtnih kandidatih za dopolnilne volitve v mestni zbor. Nasvetovali so se Kunc, Regali, mesar in hišnik Franc Štrukel in Škrbine, a nobeden teh ni hotel kandidature sprejeti, posebno g. Regali se je malo laskovo, dasi tudi malo opravičeno izraževal o delovanju mestnega narodnega zastopa. G. Škrbine je pa te misli, da njega morda ne bodo silili, da prevzame kandidaturo. Predsednik g. Klein naznani, da objavi kandidature centralnemu volilnemu odboru, a g. Regali pravi, da so kandidature le mogoče, ako obrtniško društvo postavi svoj samostalni volilni odbor in lastne kandidate. Natančneje se bo de sklevalo o tej zadevi v torek zvečer. Zborovanje se potem sklene.

(V čitalnici) tukaj pela se je sinoči opereta „Mesečnica“ s tisto preciznostjo in dovršenostjo, kakor prvokrat pred nekaj časom v bivšem deželnem gledališči. Sedeži so bili že popoldne vsi razprodani, vspeh sijajen ob gromovitem plosku. „Gringoire“ je tudi sinoči, ko se je dāl v drugič, odlično občinstvo ves čas nepopisljivo zanimal. Škoda, škoda, da imajo vrle naše igralne moči v čitalnici tako malo prostora na razpolaganje.

(„Slov. Narod“) je bil v soboto zasežen zaradi uvodnega članka o podučevanju nemščine po naših ljudskih šolah.

(Ogenj) javil je stražnik na Gradu véčeraj dopoldne v dimniku hiše v špitalskih ulicah; kmalo je bilo vse pri kraji.

(Svoj mrtvaški list) brati ne doleti vsakega. Pač pa se je to zgodilo g. J. D., članu Tržaškega „Sokola“ te dni. Vzrok temu je bil g. D. tekmeč — človek, prvemu po obrazu silno podoben, ktere ga so minoli petek na Openski cesti ustreljenega našli. Ves Tržaški svet je rekel: „To je D.“, vsled česar dal je „Tržaški Sokol“ po njem, kot jako čislanim in priljubljen članu in odborniku tiskati mrtvaške liste. Pogreb je bil napovedan véčeraj na pokopališče k sv. Ani. Ta dan je pa slučajno z mrtvaškimi listi vred v Ljubljano došel g. D. sam na svojo novo službeno mesto. „Tržaški Sokol“ poslal je namreč semkaj nekterim prijateljem g. D. mrtvaške liste, kateri so jim le nekaj poprej v roke prišli, kakor so srečali g. D. samega véčeraj v „Zvezdi“. Pravočasni telegrami od tukaj v Trst zabranili so še neopravičen „Sokolsk pogreb“, zaradi česar vrli Tržaški „Sokol“ izvestno ni bil žalosten, da mu je priljubljeni član g. D. še pri življenji ohranjen. Bog mu daj še mnogo let!

(Za doktorja prava) promoviran bil je minoli teden v Gradcu gosp. Jakob Orbanič iz Kopra in g. Ferdinand pl. Kleinmayer iz Celovca.

Telegrami.

Budapešt, 7. marca. Avstrijski delegaciji izrekel je po priznanju soglasja v sklepih obeh delegacij grof Kalnoky v imenu cesarjevem cesarsko zahvalo za domoljubno soglasje in požrtvovalnost, ter se ji je v imenu vlade zahvalil za zaupanje. Predsednik je v konečni besedi povdarjal pomen določitve kot impozantno soglasno izjavo, ki bo čuvala varnost države, ki bo bistveno pripomogla veljavo države povzdigniti in upanje na ohranjenje miru zdatno podpreti. Pri vsem tem zanašamo se pa pred vsem drugim na resnično očetovsko skrb našega presvitlega cesarja. Ob trikratnem navdušenem živio-klicu presvitlemu cesarju se je delegacija završila.

Budapešt, 7. marca. Ogerska delegacija glasovala je veljavno za vojni kredit. V torek bo promulgacija.

Budapešt, 7. marca. Danes je konečna seja avstrijske delegacije; na dnevnem redu je tretje berilo sklepov.

Sofija, 7. marca. Véčeraj zjutraj se je izvršila obsodba smrtne kazni nad osmero častniki v Ruščuku in se je izvršitev uradno objavila. Na reklamacijo nemškega konzula Thielmanna ozirala se je bolgarska vlada samo pri kapitanu Bolmanu, ki je ruski podanik, ter

so ga izročili nemškemu konzulu. Pri drugih šestoro častnikih, od katerih sta dva že s smrtjo kaznovana, se vlada ni mogla ozirati na reklamacijo, ker so obsojenci sami priznali, da so Bolgari. Pri vseh ostalih civilnih kakor tudi vojaških osebah bo menda vlada milostno postopala. Največja milost skazovala se bo priprostim vojakom, ki so bili moralčno prisiljeni k upor. Da se je Trnova uprla, ni res.

London, 7. marca. Salisbury je rekel, da je položaj v Evropi že zopet zdatno bolj ugoden. Če prav vse oborožuje, je vendar veliko več upanja, da se nam mir ohrani.

IV. Izkaz.

Za Erjavčev spomenik in ustanovo došli so goriškemu odboru še naslednji doneski:

Doljak Jakop, dekan v Komnu	2	gl.	—	kr.
Bratina Al., duh. pomočnik Pod Berdom	2	—	—	—
Macher Ivan, nabral v Trstu zopet	33	—	—	—
Filipič Janez, dekan v Devinu	2	—	—	—
Kosovel Josip, kaplan v Devinu	1	—	—	—
Ples Dom, posestnik v Devinu	1	—	—	—
Pavlica Jos., duh. v Rimu	2	—	—	—
Pavlica Jos., posestnik v Rifembergu	1	—	—	—
Čerin T., štovatelj ranjkega	3	—	—	—
Godnič Jos., vikar v Kronbergu	2	—	—	—
Jug Marija, nadučiteljica v Gorici	1	—	—	—
Dr. Josip vitez Tonkli	25	—	—	—
Skrtr Andr., vikar v Kalu	1	—	—	—
Kersnik Leop. učiteljica v Ajdovščini	1	—	—	—
Setničar Jak., nadučitelj v Ajdovščini	1	—	—	—
Logar Jak., župnik pri sv. Križi	5	—	—	—
Anton vitez Klodič-Sabladoski, šolski nadzornik	12	—	—	—
Dr. Gregor Tušar, c. k. prof. v Gorici	5	—	—	—
Kragelj Andr., prof. v Kočevji, nabral	10	—	—	—
Dr. Fr. Škofje, sodnik v Škofji Loki	5	—	—	—
Dr. A. Arko, zdravnik v Škofji Loki	3	—	—	—
Lukežič Jan., župnik v Mirnu	1	—	—	—
Pirih Jak., kaplan v Mirnu	1	—	—	—
Dr. J. Vošnjak, poslal v „Sl. Nar.“ izkazanih	29	—	—	—
D. J. Stanič nabral v Tolminu	40	—	—	40
Sivec Fr., učitelj v Gorici	1	—	—	—
Kovačič Ign., dež. poslanece	10	—	—	—
Kos Ivan, prof. v Pazinu	2	—	—	—
Zavadlal Miha, prof. v Pazinu	2	—	—	—
Križman Jožef, prof. v Pazinu	2	—	—	—
G. Karol Hvala, nabral v Volčah	13	—	—	—
Pleško Karol, sodn. svetovalec v Ljubljani	1	—	—	—

Znesek . . . 220 gl. 40 kr.
Vsled I., II. in III. izkaza . . . 974 „ 28 „

Vkupaj . . . 1194 „ 68 „

V Gorici, dné 5. marca 1887.

Odbor.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	741.00	— 3.6	brezv.	megla	
5. 2. u. pop.	737.86	+ 7.2	sl. zap.	jasno	0.00
9. u. zveč.	736.68	+ 2.6	sl. jzap.	del.oblačno	
7. u. zjut.	738.01	— 1.6	brezv.	megla	
6. 2. u. pop.	738.04	+ 6.6	sl. jvzh.	oblačno	0.60
9. u. zveč.	739.37	+ 3.4	„	„	

V soboto zjutraj megla, potem jasno. V nedeljo dopoldne megla, potem oblačno; popoldne okoli 3. ure se je zjasnilo, zvečer zarija, oblačno. Srednja temperatura obeh dnij 2.1° in 2.5° C., za 0.4° in 0.3° nad normalom.

Dunajska borza.

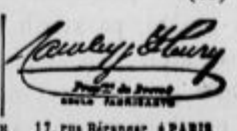
(Telegrafčno poročilo.)

7. marca.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	78	gl.	20	kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	79	—	60	—
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108	—	70	—
Papirna renta, davka prosta	95	—	95	—
Akcije avstr.-ogerske banke	846	—	—	—
Kreditne akcije	274	—	20	—
London	128	—	45	—
Srebro	—	—	—	—
Francoski napoleond.	10	—	15	—
Ces. cekini	6	—	03	—
Nemške marke	62	—	85	—

Najboljši
papir za cigarete
je
LE HOUBLON
Francoski izdelek
CAVLEY-a & HENRY-a v Parizu.
Pred ponarejenim svarimo!

Ta papir priporočajo gg. dr. J. J. Pohl, dr. E. Ludwig, dr. E. Lippmann, profesorji kemije na Dunajski univerzi, jako toplo in to zaradi tega, ker je jako fin, popolnoma čist, in ker nima prav nobenih škodljivih snovi primešanih. (23)

17, rue Béranger, à PARIS